
ΠΡΩΘΗΣΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΩΝ ΥΔΑΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2000/60/ΕΚ

Η Οδηγία Πλαίσιο για τα Ύδατα

Η υποβάθμιση της ποιότητας των υδάτων και των υγροτοπικών οικοσυστημάτων στην Ευρώπη, οδήγησε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της 23^{ης} Οκτωβρίου 2003 στην έκδοση της «Οδηγίας 2000/60/ΕΚ για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων». Η Οδηγία Πλαίσιο για τα Ύδατα συγχωνεύει και αντικαθιστά ένα πλήθος υφιστάμενων Οδηγιών, οι οποίες δημιουργήθηκαν παλαιότερα για την πρόληψη της υποβάθμισης του υδάτινου περιβάλλοντος λόγω φυσικών και ανθρωπογενών πιέσεων.

Η Οδηγία προβλέπει τη θέσπιση πλαισίου για την προστασία και την ορθή διαχείριση των εσωτερικών επιφανειακών (ποταμοί και λίμνες), των μεταβατικών, των παράκτιων και των υπόγειων υδάτων.

Ο απώτερος σκοπός της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα είναι η επίτευξη **καλής κατάστασης** όλων των υδάτινων σωμάτων, το αργότερο έως το έτος 2015.

Βασικό καινοτόμο στοιχείο που διέπει την Οδηγία είναι η διασυνοριακή διάσταση της διαχείρισης των υδάτων. Η Οδηγία αναγνωρίζει ότι απαιτούνται κοινές αρχές για τον συντονισμό των προσπαθειών των κρατών μελών για τη βελτίωση της προστασίας των υδάτων. Για την ορθή εφαρμογή των διατάξεων της Οδηγίας, τη

λήψη μέτρων και τη σύνταξη των διαχειριστικών σχεδίων λεκάνης απορροής ποταμού απαιτείται η υλοποίηση από κάθε κράτος μέλος, μιας σειράς δράσεων, όπως ο καθορισμός των τυποκατασκευαστικών συνθηκών αναφοράς, η άσκηση διαβαθμονόμησης, η παρακολούθηση της κατάστασης των υδάτων και η ταξινόμηση της οικολογικής τους κατάστασης.

Η Διασυνοριακή Διάσταση

Η Βουλγαρία και η Ελλάδα έχουν υπογράψει στο παρελθόν διακρατικές συμφωνίες συνεργασίας και κατανομής των υδάτων, σύμφωνα με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των δύο κρατών. Από το έτος 2007, που η Βουλγαρία είναι πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι δύο χώρες καλούνται να εφαρμόσουν την Οδηγία Πλαίσιο για τα Ύδατα, ειδικότερα σε ό,τι αναφέρεται σε διασυνοριακά ύδατα.

Οι δύο χώρες, έχουν υπογράψει, μεταξύ άλλων, τη «Διεθνή Συνθήκη για την Προστασία και Χρήση των Διασυνοριακών Υδατικών Πόρων και Διεθνών Λιμνών» (Συνθήκη του Ελσίνκι, 1992, υπό την αιγίδα του UN-ECE), η οποία έχει εκδώσει «οδηγίες για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των διασυνοριακών υδάτων (ποταμοί, υπόγεια ύδατα και λίμνες)». Οι ανωτέρω οδηγίες προβλέπουν μία βήμα προς βήμα προσέγγιση, λαμβάνοντας

υπόψη τις προϋποθέσεις της Οδηγίας, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση σε θεσμικές διατάξεις και ακολουθώντας μία ολοκληρωμένη προσέγγιση για τις λεκάνες απορροής ποταμού.

Η Οδηγία 2000/60/ΕΚ, θέτει ως βάση διαχείρισης των υδάτινων πόρων τη «λεκάνη απορροής ποταμού». Για λεκάνες απορροής ποταμού, οι οποίες εκτείνονται σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη, αναφέρει ότι θα πρέπει να εξασφαλίζεται ο κατάλληλος συντονισμός.

Η εφαρμογή της αναμένεται να οδηγήσει σε ολοκληρωμένη και αειφόρο διαχείριση των υδάτινων πόρων, αφού για πρώτη φορά καλύπτονται όλοι οι τύποι και όλες οι χρήσεις του νερού, σε ενιαίο πλαίσιο, κοινό για όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη Νορβηγία.

Το Έργο

Αναγνωρίζοντας την αναγκαιότητα για διασυνοριακή δράση, το Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων - Υγροτόπων (ΕΚΒΥ) ανέλαβε την υλοποίηση του Έργου «Προώθηση ολοκληρωμένης διαχείρισης διασυνοριακών υδάτων σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ», το οποίο είναι ενταγμένο στο Πρόγραμμα Κοινοτικής Πρωτοβουλίας INTERREG III/A PHARE CBC Ελλάδα - Βουλγαρία (Μέτρο 3.2). Το Έργο χρηματοδοτείται κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Π.Α.) και κατά 25% από εθνικούς πόρους.

Σκοπός του έργου είναι η ανταλλαγή τεχνογνωσίας μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας ως προς τις προβλέψεις της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα, τις διαδικασίες και τις μεθόδους που απαιτούνται για την εφαρμογή της, καθώς και στην ανταλλαγή τεχνογνωσίας ως προς τις μεθόδους διαβαθμονόμησης.

Στο πλαίσιο του Έργου πραγματοποιήθηκαν:

- Επιστημονική προετοιμασία και συντονισμός διήμερης τεχνικής συνάντησης στην Ελλάδα με σκοπό την επιμόρφωση και την ενίσχυση τεχνογνωσίας των εκπροσώπων των δημοσίων υπηρεσιών και των επιστημόνων της Ελλάδας και της Βουλγαρίας σε θέματα που αφορούν

την εφαρμογή των δεσμεύσεων της Οδηγίας.

- Συμμετοχή σε συναντήσεις εργασίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο (π.χ. ομάδες ECOSTAT, L-M GIG), της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Ενημέρωση των εμπλεκόμενων με το θέμα φορέων και του κοινού για τα αποτελέσματα του Έργου.

Η Τεχνική Συνάντηση

Στο πλαίσιο του Έργου, διοργανώθηκε διήμερη τεχνική συνάντηση με τίτλο «Προώθηση ολοκληρωμένης διαχείρισης διασυνοριακών υδάτων σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ», με συμμετέχοντες από την Ελλάδα και τη Βουλγαρία. Η συνάντηση έλαβε χώρα στις εγκαταστάσεις του ΕΚΒΥ, στις 16 και 17 Σεπτεμβρίου 2008.

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης αναπτύχθηκαν επιστημονικά θέματα της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα και κυρίως αυτά που σχετίζονται με την εφαρμογή των δεσμεύσεων της Οδηγίας. Μεταξύ των θεμάτων που συζητήθηκαν, έμφαση δόθηκε σε αυτά που από την Οδηγία απαιτούν αμοιβαία ενημέρωση και διασυνοριακές δράσεις, και ειδικότερα, σε αυτά που αφορούν τη διαβαθμονόμηση, την ταξινόμηση της οικολογικής κατάστασης, την παρακολούθηση και τη διαχείριση των επιφανειακών υδάτων σε επίπεδο λεκάνης απορροής.

Στη διήμερη τεχνική συνάντηση συμμετείχαν εκπρόσωποι από την Κεντρική Υπηρεσία Υδάτων του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και τις Διευθύνσεις Υδάτων Περιφερειών, καθώς και ειδικοί επιστήμονες από το Ελληνικό Κέντρο Θαλασσιών Ερευνών, το Ινστιτούτο Αλιευτικής Έρευνας του ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε., το Τμήμα Βιολογίας του Α.Π.Θ και το ΕΚΒΥ. Από την πλευρά της Βουλγαρίας, συμμετείχαν εκπρόσωποι από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Υδάτων και τις Διευθύνσεις Υδάτων των Περιφερειών Blagoevgrad και Plovdiv. Επίσης, την τεχνική συνάντηση παρακολούθησαν εκπρόσωποι των φορέων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών, του Υπουργείου Μακεδονίας - Θράκης, της επιστημονικής κοινότητας, καθώς και

φοιτητές με ενδιαφέρον σε θέματα διαχείρισης υδάτων.

Οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να ανταλλάξουν απόψεις και εμπειρίες σχετικά με το θέμα και, ως εκ τούτου, να επωφεληθούν από τις γνώσεις της άλλης πλευράς γεγονός που διευκολύνει την ανάπτυξη και άλλων αντίστοιχων κοινών πρωτοβουλιών.

Αποτελέσματα

Το Έργο και η διήμερη τεχνική συνάντηση συνέβαλαν στην ανάπτυξη της διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας, και πιο συγκεκριμένα στα εξής:

- στην ανταλλαγή τεχνογνωσίας για την ανάληψη δράσεων, υπό το πνεύμα της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα, η εφαρμογή της οποίας αποτελεί μια πρόκληση, τόσο για τη βουλγάρικη όσο και για την ελληνική πλευρά,
- στη διερεύνηση προσεγγίσεων, επιστημονικών εργαλείων και μεθόδων αξιολόγησης της οικολογικής κατάστασης και της παρακολούθησης των επιφανειακών υδάτων, η οποία κρίνεται αναγκαία τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο,
- στη διερεύνηση της δυνατότητας χρήσης κοινών ή συγκρίσιμων μεθόδων.

Τα αποτελέσματα της τεχνικής συνάντησης και του Έργου γενικότερα προσδοκείται να ωφελήσουν το σύνολο του πληθυσμού των δύο χωρών συντελώντας στην προστασία και αναβάθμιση των υδάτινων οικοσυστημάτων και στη βελτίωση του υδάτινου περιβάλλοντος, αφού το νερό δεν αποτελεί εμπορικό προϊόν αλλά πολύτιμη κληρονομιά για το μέλλον.

